

AUKASAMRÁÐ

Nýjar tillögur Fjarskiptastofu um breytingar á skilyrðum tíðniheimilda Nova, Símans, Sýnar og Öryggisfjarskipta.

1. Inngangur

Fjarskiptastofa efndi til samráðs um tillögur til breytinga á skilyrðum tíðniheimilda í desember 2024. Um var að ræða tíðniheimildir Nova, Símans og Sýnar, varðandi ýmis tíðnisvið fyrir farnetsþjónustu, sem gefnar voru út árið 2023 og tíðniheimild Öryggisfjarskipta á 700 MHz tíðnisviði fyrir neyðar- og öryggiskerfi sem gefin var út árið 2022. Breytingarnar lutu aðallega að frestun áfanga í útbreiðslu háhraða farnets á stofnvegum og tilslökunum varðandi tímamörk á uppbyggingu neyðar- og öryggiskerfis sem var forsenda úthlutunar til Öryggisfjarskipta. Niðurstöðum þessa samráðs er nánar lýst í skjalinu;

- Niðurstöður samráðs um breytingar á skilyrðum tíðniheimilda, dags. 1. apríl 2014.

Meginniðurstaða samráðsins var sú að fjármögnun á hlut Öryggisfjarskipta í stofnvegaverkefninu væri ekki líkleg í fyrirsjáanlegri framtíð. Sú staða veldur óvissu sem setur framgang verkefnisins í uppnám. Ennfremur er ekkert sem bendir til að nýtt neyðar- og öryggiskerfi verði byggt upp á næstunni.

Eins og nánar er útlistað í niðurstöðuskjali samráðsins, var það mat FST að ekki væri hægt að búa lengur við óvissu um fjármögnun á verkefnum Öryggisfjarskipta. Bregðast þurfi við þessari stöðu á þann hátt að minnka umfang stofnvegaverkefnisins, þannig að ekki verði lengur gert ráð fyrir framlagi Öryggisfjarskipti í fjárfestingum, en kostnaður hvers hinna þriggja aðilanna; Nova, Símans og Sýnar, verði ekki meiri en hann var í upphafi þegar gert var ráð fyrir fjórum aðilum að fjárfestingum verkefnisins.

Hér á eftir verður gerð nánari grein fyrir nýjum tillögum FST að breyttum skilyrðum tíðniheimilda, með hliðsjón af niðurstöðu fyrra samráðs.

Fjarskiptastofa óskar eftir sjónarmiðum allra sem telja sig hafa hagsmuni tengda þessu málefni og er svarfrestur til 14. apríl 2025.

Vakin er athygli á því að athugasemdir við breytingatillögur skulu vera rökstuddar. Ef umsagnaraðili telur að breyta eigi tillögu, þá skal hann setja fram tillögu að breyttum texta. Ef umsagnaraðili telur niðurstöðu Fjarskiptastofu um kostnaðarleg áhrif breytinga á verkefninu ekki rétta, þá leggi hann fram sína eigin útreikninga til rökstuðnings þeirrar afstöðu.

Að loknu þessu samráði má búast við að Fjarskiptastofa taki ákvörðun um breytingar á tíðniheimildum í samræmi við eftirfarandi tillögur, eftir atvikum að teknu tilliti til athugasemda sem berast.

2. Tillögur að breytingum varðandi stofnvegaverkefnið

2.1. Hlutverk Öryggisfjarskipta

Þar sem útséð virðist um að Öryggisfjarskipti fái fjármagn til þess að taka þátt í fjárfestingum í stofnvegaverkefninu til jafns við aðra tíðniréttihafa þá hyggst FST gera umtalsverðar breytingar á aðkomu fyrirtækisins að verkefninu. Öryggisfjarskipti annist áfram utanumhald og tilfallandi verkefni, en verði ekki lengur fjárfestingaraðili í verkefninu.

Eftirfarandi breytingar verði gerðar á tíðniheimild ÖF vegna þátttöku í stofnvegaverkefni:

Ákvæðið var svohljóðandi:

3. gr.

Krafa um uppbyggingu á stofnvegum

Tíðniréttihafa ber að taka þátt í uppbyggingu háhraða farnetsþjónustu á stofnvegum til jafns á við aðra aðila sem hafa tíðniheimildir fyrir farnetsþjónustu. Uppbygging þessi hefur verið skilgreind og kostnaðarmetin og vísast um það til skýrslu sem verkfræðistofan Mannvit vann fyrir FST, en ákvörðun um endanlega útfærslu uppbyggingar liggur ekki fyrir. Skipting verkþátta milli tíðniréttihafa og annarra farnetsrekenda mun verða endanlega ákveðin að lokinni frekari áætlanagerð varðandi kostnað og útfærslu, og úrvinnslu í tengslum við endurúthlutun tíðniheimilda annarra farnetsrekenda á árinu 2023. Vera kann að ákvæðið verði að réttihafi tíðniheimildar þessarar skuli leggja til ákveðna nethluta svo sem ljósleiðara og raflagnir, en í öllu falli er gert ráð fyrir að kostnaðarskipting milli allra framkvæmdaraðila að verkefninu verði eins jöfn og mögulegt er. Tímasett áætlun uppbyggingar liggur ekki fyrir en búast má við að gerð verði krafa um að uppbygging hefjist á árinu 2023.

En verður svohljóðandi:

3. gr.

Uppbygging háhraða farnets á stofnvegum

Öryggisfjarskipti skal taka þátt í verkefni farnetsfyrirtækja um uppbyggingu háhraða farnets á stofnvegum. Öryggisfjarskipti skal starfa með Nova, Símanum og Sýn í verkefni þessu eins og nánar er lýst í 2. - 4. mgr., en ber ekki skylda til að standa að aðstöðuuppbyggingu, eða fjármagna hana.

Öryggisfjarskipti skal leiða sameiginlegan vinnuhóp tíðniréttahafa við að uppfylla uppbyggingarskuldbindingar þeirra og hýsa fundi sameiginlegs vinnuhóps.

Öryggisfjarskipti skal gæta þess að farið sé að háttænisreglum sem Fjarskiptastofa setti um starfsemi hópsins.

Ef aðilar að verkefninu óska þess skal Öryggisfjarskipti ennfremur annast gerð samninga við landeigendur um aðgang að landi, samninga við orkufyrirtæki um rafvæðingu sendastaða, samninga við fjarskiptafyrirtæki um flutningsleiðir að sendastöðum og annast umsóknir um opinber leyfi vegna mannvirkja og annarra framkvæmda.

Öryggisfjarskipti skal hafa forgöngu um val á sendastöðum og setja fram rökstudda tillögu um forgangsröðun í uppbyggingu nýrra sendastaða. Forgangsröðun verði á þann veg að þeir staðir njóti forgangs þar sem mest þörf er á farnetssambandi til að stuðla að öryggi vegfarenda, m.a. með tilliti til umferðar og tíðni slysa og annarra atvika sem þarfnast aðkomu viðbragðsaðila. Leita skal umsagna Vegagerðar, Samgöngustofu og landshlutasamtaka. Fjarskiptafélögin sem bera skyldur um uppbyggingu skulu fara að tillögu Öryggisfjarskipta, nema sérstakar aðstæður komi í veg fyrir það og skulu þau í slíkum tilvikum setja fram skriflega rökstudda tillögu um breytingar á forgangsröð.

2.2. Tímarammi, útbreiðslu- og hraðakröfur.

FST leggur til ýmsar breytingar á skilyrðum tíðniheimilda Nova, Símans og Sýnar. Þær miða að því að fresta ákveðnum tímamörkum vegna þeirra tafa sem hafa orðið á verkefninu vegna skorts á fjármögnun á áður áætluðum hluta Öryggisfjarskipta.

Einnig eru gerðar breytingar sem ætlað er að draga úr kostnaði við verkefnið um að minnsta kosti ¼. Þær helstu eru eftirfarandi:

- a. Sprengisandur falli brott
- b. Fjallabaksleið, Uxahryggir/Kaldidalur og Kjölur verða áfram hluti af verkefninu
- c. Útbreiðsla á stofnvegum á láglendi verði 99% í árslok 2027 og 100% í árslok 2028.
- d. Hraði verði á bilinu 10-30 Mb/s, en allir áfangar varðandi tímasettar kröfur um 30 Mb/s lágmark og síðar 150 Mb/s frestast um 5 ár hvert um sig. Sami fyrirvari og áður verður um þörf á 150 Mb/s hraða.
- e. Heimilt verði að notast við „utan-nets“ lausnir, litla sendastaði sem framleiða eigið rafmagn og eru með gagnatengingu um gervihnött, ef sýnt þykir að hraði og uppitími sé ásættanlegur.
- f. Samnýting sendabúnaðar (MOCN) og sendastaða yrði heimiluð á öllum nýjum sendastöðum sem að þjóna þessu stofnvegaverkefni óháð umferðartölum.

Auk þessara breytinga á skilyrðum mun FST kanna sérstaklega hvort mögulegt sé að nýta aðra fyrirbyggjandi innviði eða fyrirhugaðar framkvæmdir, í verkefninu, svo sem lagnir og aðstöðu sem tengjast vegakerfinu.

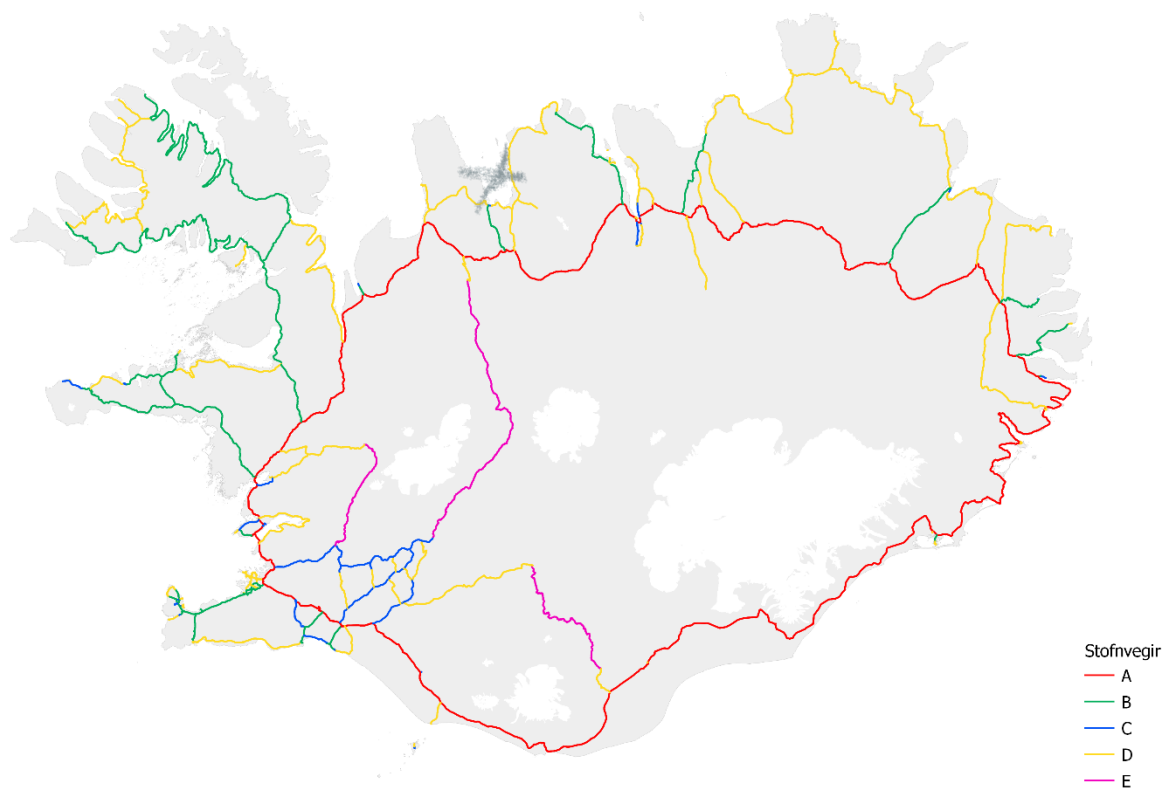
Samkvæmt útreikningum FST sem byggja á kostnaðaráætlunum vinnuhóps aðila að verkefninu, mun þessi niðurskurður og hagræðing leiða til u.þ.b. fjórðungs lækkunar á kostnaði eftir því sem næst verður komist miðað við fyrirbyggjandi gögn.

Eftirfarandi breytingar verði gerðar á tíðniheimildum Nova, Símans og Sýnar:

Breytingar á töflu í 10. gr.:

Hraði	Vegflokkur	Hlutfall (vega)	Dagsetning	Ný dagsetning
10 Mb/s	A-D	97%	31. desember 2024	31. desember 2024
10 Mb/s	A-D	98%	31. desember 2025	31. desember 2025
10 Mb/s	A-D	99%		31. desember 2027
10 Mb/s	A-D	100%*	31. desember 2026	31. desember 2028
30 Mb/s	A og B	100%*	31. desember 2027	31. desember 2032
30 Mb/s	C	100%*	31. desember 2029	31. desember 2034
30 Mb/s	D	100%*	31 desember 2031	31 desember 2036
10 Mb/s	E (- Spr.s.)	100%*	31. desember 2031	31. desember 2031
150 Mb/s	A og B	100%*	31. desember 2029	31. desember 2034
150 Mb/s	C	100%*	31. desember 2031	31. desember 2036
150 Mb/s	D	100%*	31. desember 2033	31. desember 2038

Breytingar á mynd í 10. gr. þar sem Sprengisandsleið fellur brott

Í 7. mgr. 10. gr. breytist ártal markaðskönnunar úr 2029 í 2034.

2. mgr. 11. gr. hljóði svo:

Nova hf., Síminn hf. og Sýn hf. skulu skipta með sér uppbyggingu og uppfærslu búnaðar, sem þarf til að uppfylla skilyrði um háhraða farnetssamband á stofnvegum skv. 10. gr. Skipting skal miða að því að kostnaður skiptist sem jafnast á milli aðila.

Við 5. mgr. 11. gr. bætist nýr málslíður sem hljóði svo:

Samnýting sendabúnaðar (MOCN) og sendastöðu er heimil á öllum nýjum sendastöðum sem að þjóna útbreiðslu háhraða farnetsþjónustu á stofnvegum skv. 10. og 11. gr., óháð umferðartölum.

Tvær nýjar málsgreinar bætast við 11. gr.:

Heimilt er að notast við „utan-nets“ lausnir, litla sendastaði sem framleiða eigið rafmagn og eru með gagnatengingu um gervihnött, ef sýnt þykir að hraði og uppitími sé ásættanlegur.

Öryggisfjarskipti skal hafa forgöngu um val á sendastöðum og setja fram rökstudda tillögu um forgangsröðun í uppbyggingu nýrra sendastaða. Forgangsröðun verði á þann veg að þeir staðir njóti forgangs þar sem mest þörf er á farnetssambandi til að stuðla að öryggi vegfarenda, m.a. með tilliti til umferðar og tíðni slysa og annarra atvika sem þarfnast aðkomu viðbragðsaðila. Leita skal umsagna Vegagerðar, Samgöngustofu og landshlutasamtaka. Fjarskiptafélögin sem bera skyldur um uppbyggingu skulu fara að tillögu Öryggisfjarskipta, nema sérstakar aðstæður komi í veg fyrir það og skulu þau í slíkum tilvikum setja fram skriflega rökstudda tillögu um breytingar á forgangsröð.

3. Breytingar varðandi tíðniheimild Öryggisfjarskipta fyrir neyðar- og öryggiskerfi

Niðurstöður fyrra samráðs kölluðu ekki á miklar breytingar á þeim tillögum sem FST setti fram í desember 2024. Þó er ástæða til að skerpa á ákvæði um tímabundna ráðstöfun á umræddu tíðnisviði á meðan það er ekki komið í notkun hjá Öryggisfjarskiptum.

FST hyggst gera eftirfarandi breytingar á tíðniheimild Öryggisfjarskipta, varðandi neyðar- og öryggiskerfi og afnot annarra af tíðnisviðinu:

1. mgr. 2. gr. var svohljóðandi:

Tíðniheimild þessi er bundin þeirri forsendu að áætlanir tíðnirétthafa um þróun, fjármögnun og uppbyggingu kerfisins gangi eftir og að gerður verði samningur við stjórnvöld um notkun netsins fyrir háhraða farnetsþjónustu fyrir viðbragðs- og neyðaraðila.

- a. Samningur við stjórnvöld um notkun netsins fyrir háhraða farnetsþjónustu fyrir viðbragðs- og neyðaraðila liggja fyrir eigi síðar en 31. desember 2023.
- b. Uppbygging netsins verði hafin fyrir 31. desember 2024, sbr. þó 3. gr.
- c. Þjónusta netsins nái til 75% landsmanna miðað við búsetu og 40% af landinu eigi síðar en 31. desember 2025.
- d. Frekari útbreiðsla fari fram á grundvelli nánari útfærslu í samningum við önnur farnetsfyrirtæki um uppbyggingu og samnýtingu, með það að markmiði að þjónustan nái til eins stórs hlutfalls landssvæðis og íbúa, sem fýsilegt verður talið á hverjum tíma.

en verður svohljóðandi:

Tíðniheimild þessi er bundin þeirri forsendu að áform tíðnirétthafa um þróun, fjármögnun og uppbyggingu kerfisins gangi eftir og að gerður verði samningur við stjórnvöld um notkun netsins fyrir háhraða farnetsþjónustu fyrir viðbragðs- og neyðaraðila.

FST áskilur sér rétt til að setja tímamörk um uppbyggingu þegar samningur við stjórnvöld og fjármögnun liggja fyrir. Miðað verður við að lágmarki, að þjónusta netsins nái til 75% landsmanna miðað við búsetu og 40% af landinu eigi síðar en þremur árum eftir að uppbygging hefst.

Frekari útbreiðsla fari fram á grundvelli nánari útfærslu í samningum við önnur farnetsfyrirtæki um uppbyggingu og samnýtingu, með það að markmiði að þjónustan nái til eins stórs hlutfalls landssvæðis og íbúa, sem fýsilegt verður talið á hverjum tíma.

Í stað 3. mgr. 4. gr. komi svohljóðandi ákvæði:

Tíðnirétthafa er skylt að veita öðrum tíðnirétthöfum, sem eftir því leita, afnotarétt af tíðnisviði skv. heimild þessari til notkunar í farneti, á meðan uppbygging nýs neyðar- og öryggiskerfis er ekki hafin. Eftir að uppbygging kerfisins er hafin skal aðgangur vera í boði að tíðnisviðinu á landssvæðum þar sem það er ekki í notkun Öryggisfjarskipta ásamt aðgangi að þeim hlutum netsins sem tilbúnir eru til notkunar á hverjum tíma. Aðeins er skylt að verða við aðgangsbeiðnum sem teljast sanngjarnar og eðlilegar. Gæta skal jafnræðis við tímabundna ráðstöfun tíðnisviðsins til annarra farnetsrekenda og viðhafa skal opna málsmeðferð. Öryggisfjarskipti skal bera áform sín um tímabundna ráðstöfun tíðninnar undir Fjarskiptastofu til samþykktar áður en afnot eru boðin og einnig áður en gengið er til samninga um afnotin. Að öðru leyti gilda ákvæði 3.-6. mgr. 13. gr. laga um fjarskipti nr. 70/2022 eftir því sem við á.

17. gr. verði svohljóðandi:

Heimild þessi gildir til 31. desember 2036.